

Riivo Jõgi „Laskem elada!“

Tööleht

„Laskem elada“ on orkestriteos, milles saavad kokku nii pillimäng, koorilaul kui ka rahvatants. Teose loomise eesmärgiks oli anda traditsioonilisele koorilaulule uudne lähenemine: selles säilib „Tuljaku“ lõbusus, kuid lisandunud on hulgaliselt eriilmelisi rütmi- motiive, põnevat harmooniat ja meeleolukaid meloodia- löike.

Teose interpreteerimisel on oluline, et lähtuksime kindlasti partituuris märgitud tempost (MM=110). Kui esituse kiirus jääb aeglasemaks, kaob ka „Tuljakule“ omane tantsuline karakter!

„Laskem elada!“ on võimalik liigendada kokku seitsmeks erinevaks lõiguks:

Sissejuhatus

- Sissejuhatus moodustavad taktid 1–18. Seejuures võib mängijatele mainida, et sarvede ning tromboonide esimene motiiv põhineb fraasil „Pulmad, jah, pulmad!“ – ehk aitab see paremini loo meeleolu avada.
- Taktis number 9 paiknev timpani ja väikese trummi soolo võiks alata eelneva muusikaga võrreldes tunduvamalt vaiksemalt ning tehtav *crescendo* tuleks sooritada võimalikult ühtlaselt.
- Teose esimeseks väikeseks kulminatsiooniks on takt 11, kuhu eelnevalt esitatud muusika peaks välja jõudma.

Peateema

- Peateema esimest läbiviimist juhivad saksofonid ning trompetid (taktid 19–26). Olgugi, et tegemist head kõlajõudu omavate instrumentidega, võiks saatefunktsioon mängida siiski vaikse, kuid konkreetse tooniga. Taktides 23–24 olevad aktsentidega veerandnoodid palun esitada suunaga takti number 25.
- Taktides 31–32 leidub põnevat harmooniat. Veendumaks, et kõik mängivad korrektselt, soovitan neid takte läbi vaadata oluliselt rahulikumas tempos. Kindlasti on võtmetähtsus intonatsioonil!

Esimene kõrvalteema

- Vastukaaluks alguse uljusele ning vahepealsele tugevale dünaamikale, tuleks järgnevat lõiku (taktid 35–54) mängida tunduvamalt pehmema karakteriga. Oluline roll on puupuhkpillide imitatsioonidel, mis võiksid ülejäänud orkestratsioonist selgelt eristuda.
- Orkestrit aitab hästi koos hoida väikese trummi rütmika. See võiks olla piisavalt vaikne, kuid just niipalju kuuldav, et puhkpillid saaksid sellele kenasti toetuda.
- Esimese kõrvalteema lõpuks tuleb tagasi peateema (taktid 54–61). Kõige olulisemad siinjuures on taktid 56–57, kus timpanimängija võib julgelt näidata, kui palju tal kättes rammu on. Juhul, kui orkestris timpanid puuduvad, võib teda rütmiliselt asendada suur trumm, kes sellisel juhul nendeks kaheks taktiks loobub oma partiist. Laulukaare all esitab seda soolost siiski timpan!

Teine kõrvalteema

- Enne teise kõrvalteema esitust on neljatahtiline löik (taktid 62–65), mida võiks käsitleda kui torupillide imiteerimist. Madalate puu- ja vaskpillide poolt mängitav meloodia (taktid 66–82) vajaks kindlasti laia ning avarat tooni, seejuures peaks säilima aga kindlasti intonatsioon ning teatav majesteetlikus.
- Palun jälgida taktis number 70 olevat dünaamika muudatust – selleks, et puupillide meloodika paremini välja kostuks, peaksid vaskpillid mängima kindlasti *mezzofortes*.

Kolmas kõrvalteema

- Seda löiku saab pidada teose kõige laulvamaks osaks! Klarnetite ning saksofonide koosmäng peaks olema esitatud õrna tooni ning hea ansamblitunnetusega. Nooti on märgitud sisse märgitud hingamiskohad: üldjuhul võiksime lähtuda 8-taktilisest fraasidest, kuid väiksemad mängijad võivad hingata ka üle nelja takti.
- Alates taktist number 106 lisanduvad eelpoolmainitud instrumentidele juurde flöödid ning trompetid, kes esitavad peateema variatsiooni. Mängitav faktor võiks olla samuti kantileense kõlaga.

Neljas kõrvalteema

- Kuna vaskpillide kõlajõud rühmana on tunduvamalt võimsam puupillide omast, siis palun julgustada viimaseid mängima tugevama tooniga (taktid 122–135), et rühmade omavaheline dünaamiline kontrast oleks paremini tasakaalus.
- Neli takti enne repriisi (taktid 136–139) tähelepanu *subito piano/crescendole*.

Peateema repriis e kooda

- Lõpetuseks oleme jõudnud tagasi peateema repriisi ning seda alguses helistikus (takt 140). Löiku võib esitada kahel moel: kas puhtalt instrumentaalselt või koos laulmisega. Laulmise puhul jäävad taustaks vaikselt mängima sekunda-, bass- ja löökpillid.

Head harjutamist ning rõõmu muusikast!

Riivo Jõgi